

Beslutningsreferat fra 29. møde i Bevaringsudvalget for Danske Husdyrgenetiske Ressourcer den 23. august 2023

Sted:	Landbrugsstyrelsen i Kolding
Deltagere:	Anders Andersen, Holger Jessen, Keld Lund, Thorkild Lykke, Niels Martin Nielsen, Ole Mols, Niels Holger Fisker, Vivi Hunnieke Nielsen, Lis Roborg og Bettina Buhl
Afbud:	Eskild Lund Ladegård, Dorte Pedersen og Søren H. Thomassen
Øvrige deltagere:	Morten Kargo fra Århus Universitet
Fra Landbrugsstyrelsen:	Mette Hyldebrandt-Larsen (Formand og Enhedschef i EU & Projekt) og Rie Hegnsborg (Fuldmægtig i EU & Projekt)

1) Velkomst ved formanden inkl. bordrunde og godkendelse af dagsorden

Mette bød velkommen og orienterede om, at dagsorden og dertilhørende materiale var sendt ud rettidigt forinden mødet. Der var ingen bemærkninger til dagsordenen, hvormed den blev godkendt.

2) Meddelelser fra Landbrugsstyrelsen

a. Orientering om status på statsstøtte notifikation vedrørende Dyretilskud til EU

Ved sidste møde i Bevaringsudvalget blev der orienteret om, at det danske tilskud til bevaringsværdige husdyrracer skal notificeres og godkendes af EU-Kommissionen.

Rie orienterede om at ordningen er blevet godkendt og forlænget til den 31. december 2027.

b. Status vedrørende Genbankens placering på AU

Vivi orienterede ved sidste møde, at genbankens faciliteter, som på det tidspunkt var hos AU Foulum, lukkede ved årets udgang (2022).

Rie orienterede om, at der er lavet en ny aftale med AU om at beholde materialet, men på et andet institut. Aftalen er faldet på plads og flytningen af materialet er foretaget.

Vivi supplerer og fortæller, at genbanken har været placeret på Foulum og den var knyttet til visse forskningsaktiviteter, men disse er ophørt. Dette betød, at det

ikke længere gav mening at have dem der. Vivi har haft en god dialog med Institut for Molekylærbiologi og Genetik, som i forvejen har containere og har erfaring med håndtering af disse. Det er Vivi's vurdering, at vi ikke kunne finde et bedre sted til den.

Udvalget takker Vivi for hjælpen med at finde stedet og få aftalen på plads.

Niels Martin spørger, om det er muligt at opbevare nyt materiale, som embryoner fra kvæg, på stedet.

Vivi vurderer, at der i dette tilfælde måske ville være brug for en ny tank og der generelt er brug for en gennemgang af materialet, da nogle labels kan være ulæselige. Vivi fortæller, at der også er en større snak om dette i Nordgen, herunder en overvejelse af, om man skal dele materialet i to for at sikre materialet yderligere.

Niels Martin følger op med Landbrugsstyrelsen, hvis der er brug for yderligere opbevaring.

c. Ny studentermedhjælper

Charlotte Ælkær Meinert startede 1. august. Hun studerer på Københavns Universitet og læser Husdyrvidenskab. Hun har interesse inden for avl og genetik og kender allerede lidt til området. Hun vil blandt andet være med til at håndtere Svinedatabasen og tyresædsbestillinger.

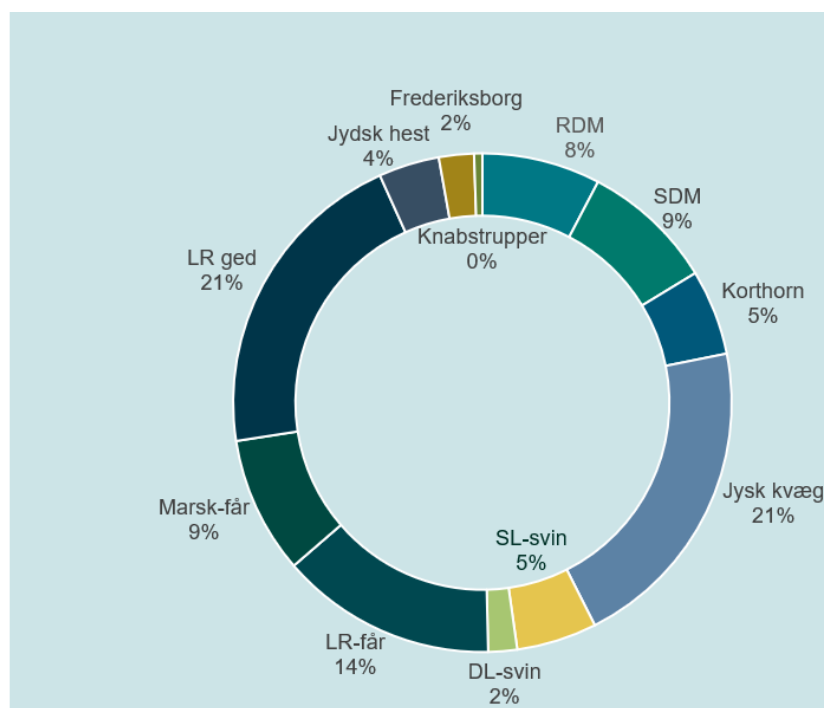
d. Status på ansøgningsrunden 2023

Følgende blev fremlagt:

Status på ansøgningsrunden for Dyretilskud 2023

172 ansøgninger er modtaget

RDM:	115
SDM:	129
Korthorn:	83
Jysk kvæg:	310
SL-gris:	78
DL-gris:	28
LR-får:	210
Marsk-får:	133
LR ged:	310
Jydsk:	59
Frederiksborg:	34
Knabstrupper:	8

Rie gør opmærksom på, at det udelukkende er data for ansøgte dyr. Det har ikke noget med afgørelser på ansøgningerne at gøre.

Rie kan desuden orientere om, at udbetalingen senest vil ske i december.

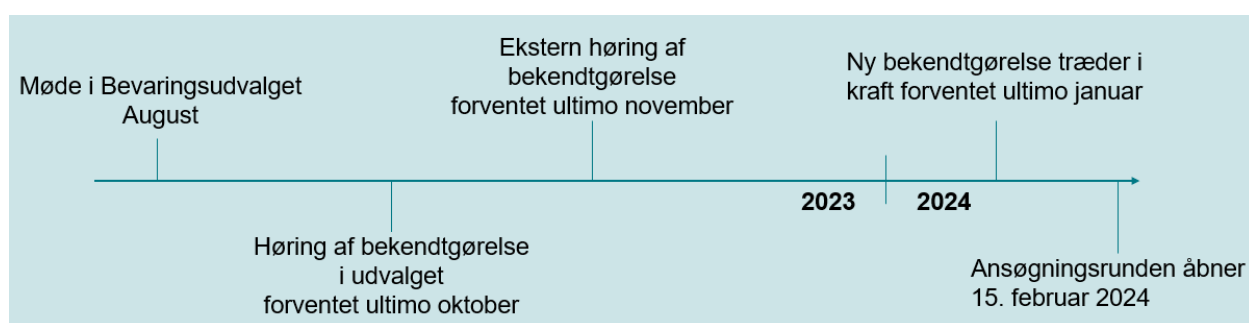
Der blev stillet spørgsmål om antallet af ansøgere, hvorvidt det var ændret sammenlignet med tidligere år.

Rie orienterer om, at antallet nogenlunde har ligget stabilt de sidste 3-4 år.

Der stilles spørgsmål om antallet af ansøgninger på Korthorn kan passe. Dette gives videre til sagsbehandlerne.

e. Plan for ændring af bekendtgørelsen om tilskud til bevaring af husdyrgenetiske ressourcer fremlægges

Nedenstående tidsplan for ændring af bekendtgørelsen blev fremlagt:

Rie orienterede udvalget om, at bekendtgørelsen vil blive redigeret frem imod næste ansøgningsrunde. De kan forvente, at udformningen af bekendtgørelsen vil blive anderledes, men formålet vil være uændret.

Landbrugsstyrelsen er i gang med at se på bekendtgørelsen og i hvert fald nogle af de racespecifikke krav vil blive ændret, således at de er lettere at forholde sig til for ansøgerne og sagsbehandlerne. Rie orienterer om, at jysk kvæg i hvert fald vil blive berørt.

Rie orienterede om, at udvalget vil få mulighed for at komme med input til udkast til bekendtgørelsen, men det vil udvalget blive indkaldt til i et særskilt møde snarest.

Landbrugsstyrelsen sender indkaldelse med særlig fokus på jysk kvæg, korthorn og dansk landrace svin.

Rie orienterer om, at Landbrugsstyrelsen så vidt muligt vil se ned i tidligere foreslåede ændringer til bekendtgørelsen, men opfordrer udvalget til at komme med bemærkninger til bekendtgørelsen, hvis de har det nu.

Holger foreslår at man indsætter en mulighed for DNA-test i bekendtgørelsen, således at der er to muligheder for at få tilskud:

- DNA-prøve som avleren selv betaler med bevis for afstamning. Ud fra denne kan avleren få registreret sit dyr korrekt i de relevante databaser.
- Godkendelse af racespecifikke krav.

Niels Martin foreslår, at man ændrer tilskuddet, således at det er tilskud per fødsel i stedet for tilskud per år. Det ville betyde, at hvis en får to kalve på et år

(året før ansøgningen), ville man kunne opnå 2 x tilskud, hvis alle dyr opfylder kravene.

Landbrugsstyrelsen tager begge forslag med i overvejelserne om udformningen af bekendtgørelsen.

Thorkild og Morten har lavet et udkast til racespecifikke krav for jysk kvæg. Der laves et formøde mellem Thorkild, Morten og Rie forinden næste møde i Bevaringsudvalget.

3) Landbrugsstyrelsen fremlægger nyt Kommissorie

Mette orienterer om, at det gamle Kommissorie og Forretningsorden blev lavet i forbindelse med en øget bevilling omkring 2013-2016. Siden er bevillingen faldet, således at dokumenterne har været outdated i forhold til området.

Flere parter, både i udvalget og i Landbrugsstyrelsen, har forsøgt at finde flere midler til området uden held. Dette har givet anledningen til at opdatere dokumenterne.

Kommissoriet blev godkendt i maj 2023 af ministeren.

Landbrugsstyrelsen har desværre været forhindret i at holde et møde før sommerferien, hvilket er grunden til at mødet først afholdes i august.

Mette fortæller, at det nye Kommissorie gælder for nuværende medlemmer indtil nyvalg.

Mette gennemgik forskellene:

- Der skal afholdes færre møder
- Fokus bliver ikke kun på levende dyr, men også på kryokonservering
- Antallet af medlemmer reduceres
- Måden medlemmerne indstilles er anderledes

Derudover blev en tidsplan fremlagt:

- Foreninger melder tilbage med indstilling af repræsentanter i november 2023
- Møde i Bevaringsvalget med nye kandidater i januar 2024

Måden, som medlemmerne udvælges på, drøftes. Der var både for og imod, at ansvaret lægges over til avlerforeninger. Udvalget er enige i, at de foreninger, som er nævnt i materialet, ikke passer helt i forhold til at få fat i de rette personer til udvalget. Desuden kan det være en udfordring at samle foreningerne.

Mette orienterer om, at der ikke er tilstrækkelig bevilling til at administrere en valgprocedure. Det er dog ikke til hinder for, at de forskellige foreninger laver avlervalg. Landbrugsstyrelsen er naturligvis interesseret i at få den rette sammensætning af udvalget, og vil derfor gå tilbage med bemærkninger om foreningerne og se på om valg af foreningerne kan ændres.

Keld stiller spørgsmål om, hvorfor Dansk Landkanin ikke er med. Hertil rejste sig spørgsmål om hvilke dyrearter som egentlig skulle være repræsenteret.

Bettina pointerede, at der er et kulturhistorisk perspektiv ved også at have hunde, kaniner og fjerkræ med i udvalget.

Landbrugsstyrelsen konkluderer fra udvalgets bemærkninger, at der er opbakning til, at ansvaret for at indstille medlemmer lægges over til foreningerne. Landbrugsstyrelsen går i dialog med Departementet om, hvordan vi sikrer, at det er de rette foreninger, der indstilles. Derudover vil antallet af de repræsenterede dyrearter blive overvejet.

Udvalget vurderer, at tidsplanen for udvalgsprocessen virker rimelig.

Der blev stillet spørgsmålstegn ved, at der nu i formålet står rådgivning af Landbrugsstyrelsen og ikke Ministeren. Lis pointerer, at det fjerner et politisk lag. Mette forklarer, at det ikke menes sådan.

Mette spørger til, om udvalget har et bud på, hvem der kunne indstilles som formand. Forskellige kandidater blev drøftet. Der er generel enighed fra udvalget om, at det ikke behøver at være en fagperson, men det skal være en, som har lidt slagkraft og kan løfte emnet.

Vivi pointerer at "AU" er slettet fra forskerrepræsentanten. Mette fortæller, at den repræsentant, som skal vælges til denne post, selvfølgelig skal have viden på området, og at det vanskeligt kan være andre end AU.

4) Forslag om afslag på CO2-afgift for hold af gamle racer drøftes

Keld er bekymret over muligt forslag om CO2-afgift på dyrehold. Keld har hørt, at der muligvis bliver en afgift på 1000kr per moderdyr per år.

Mette fortæller, at ekspertgruppen for grøn skattereform forventes at afrapportere i løbet af efteråret, men hvad og i hvilken form vides ikke. På sigt kommer der muligvis et lovforslag som vil komme i høring.

Mette foreslår, at udvalget laver en henvendelse om emnet til Fødevarerministeren.

Keld laver et udkast og sender rundt i udvalget.

5) Opfølgning på drøftelse af udlevering af sæd fra SDM-1965

Som opfølgning fra sidste møde giver Niels Martin en status på projektet.

Han har klarlagt testbehov og udgifter ift. frigivelsen af klausuleret tyresæd af SDM-1965. Udgifterne anses for at være 80.000kr. Der har været ansøgning om støtte fra Hundefonden, men der kom afslag. Det forespørges om projektet kan støttes af den pulje som benyttes til husdyrgenetiske ressourcer på finansloven.

Rie orienterer om, at der desværre ikke er midler til at dække projektet.

Der drøftes i udvalget om man kan rykke rundt på midlerne i puljen på finansloven, så der fremover kan åbnes for penge til lignende projekter. Landbrugsstyrelsen vil undersøge mulighederne for dette.

Der er enighed i udvalget om, at hvis der kan frigives midler til projekter som dette, så er der mest brug for pengene til DL-grisen, da den er yderst truet.

Thorkild foreslår, at der arbejdes med en form for rådgivning i relation til avlsplaner.

Arbejdet med de husdyrgenetiske ressourcer i Danmark drøftes og det erkendes, at der ikke er meget politisk opmærksomhed på området.

Mette anerkender bekymring, men fortæller at der ikke er politisk opbakning til flere midler for nu.

Landbrugsstyrelsen vil lave en liste over pressende projekter, som kan prioriteres ved eventuelt frigivelse af midler.

6) Drøfte Bevaringsudvalgets holdning til Lynge og Vestergaard linjen

Grundet tidspres for emnerne på dagsordenen, udelukkes denne snak til at omhandle Korthorn. Jysk kvæg vil blive drøftet på et senere møde.

Morten Kargo holder oplæg om forslag til at bruge nyt genmateriale ind fra England til Korthorn. Der ligger allerede nu en klar plan for, hvordan man kunne håndtere dette. De dyr man vil anvende, kan både bruges til mælk og kød.

Opgaverne vedrørende planen kan deles mellem myndighedsbetjening, måske et bidrag fra Lyngefonden og en mindre sum penge som skal findes et andet sted – evt. i puljen til de husdyrgenetiske ressourcer.

Udvalget er enige i planen, og det besluttet, at man til en start ser på, hvordan det vil fungere, og hvad det vil koste at få fragtet genmaterialet til Danmark. Dette undersøges af blandt andet Morten.

Udvalget tilsluttede sig ligeledes brug af sæd fra Genbanken som grundlag for bæredygtigt fremtidigt arbejde med korthorn.

Morten pointerer også, at det vil kræve en ændring af bekendtgørelsen, således at afkom kan godkendes.

Rie tager forslag med til bekendtgørelsesarbejdet.

Projektet vil også kræve, at der ligger en avlsplan, og at avlerne følger denne nøje.

7) Eventuelt samt meddelelser fra medlemmer

Flere medlemmer reklamerer for et SAFE-arrangement i september som har fokus på de gamle danske husdyrracer.

Holger spørger ind til samarbejdsaftalen, ift. hvordan den kommer til at se ud.

Rie forklarer, at den også vil blive lavet om, men udseendet på den er ikke afklaret endnu. Rie pointer, at det fortsat vil være vigtigt at have eksempelvis bestemmelsen om, at man er forpligtiget til at sige til, hvis man ikke er i stand til at tage sig af sine dyr, således, at de ikke går tabt.

Niels Martin spørger, om man fortsat skal have tyren på ansøgningstidspunktet. Det er ikke relevant, da flere ønsker at slagte forinden.

Dette er endnu ikke overvejet. Forslaget tages med til bekendtgørelsesarbejdet.

Vivi spørger ind til DL-grisen.

Opsamling fra avlermøde om dette emne, vil blive drøftet ved næste møde.

Bettina fortæller, at det ville være gavnligt, hvis der kunne sættes fokus på områdets synlighed.

Mette foreslår, at det kunne blive et punkt at tage op for det nye udvalg. Det vil ikke blive taget op nu, da der er andre ting som er mere pressende.